

Основанъ 1916 година

София, 21 апрѣль 1941 год.

Броятъ 3 лева

Брой 132

12
СТР.

ВЕСТНИКЪ НА ВЕСТНИЦИТЕ

ИЗДАНИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО НА СТОЛИЧНИТЕ ЖУРНАЛИСТИ

25

ПРОХОРЪ ПЧИНСКИ

НАИ-СВЪТЛИЯТЪ ВЕЛИКДЕНЬ

Овче-поле е житницата на северо-източна Македония. То обгръща голѣмъ кжсь равенъ черноземъ, който се бѣлее отъ далечъ, защото надъ него винаги стои единъ тънъкъ пластъ отъ солъ, която се образува отъ земнитѣ изпарения. Овче-поле е прочуто съ своитѣ вакли стада и съ ароматичното жито, което нѣкога скъпо се ценѣше на солунския пазаръ. Когато пролѣтъ ржжѣта и осатката изкласяваха, конникъ съ пушка се губѣше изъ нивята.

Цѣли двадесетъ години сърбитѣ ограбваха и оголваха будното българско население на Овче-поле, безъ да се загрижатъ да подобрятъ поминѣка му. Едва напоследѣкъ тѣхнитѣ агрономи опитаха да посѣятъ и памукъ на Овче-поле. Ала семето, което купили нѣгде въ чужбина, не дало добри резултати. На 1938 година, сѣречъ близу двадесетъ години отъ поробяването на Македония, бѣлградската властъ се отнесе до нашето министерство на земеделието съ искане да купи два вагона българско памучно семе, та да опита съ него да засѣе Овче-поле.

Сдѣлката биде сключена и двата български вагона съ памучното семе стигнаха на щипската ж.-пжтна гара точно на Велика срѣда презъ 1938 година. Ето, за тѣзи дървени вагони, които идѣха отъ София и по чернитѣ дѣски на които блѣстѣха едри бѣли слова на български езикъ, искамъ да кажа нѣщо тукъ.

Когато вечерѣта сръбскитѣ желѣзничари вкарвали вагонитѣ съ памучното семе въ глуха линия, щипскиятъ гражданинъ Гисо Дербовъ, коларъ по занаятъ, въртѣлъ се наоколо и въ полумрака можалъ да види вагонитѣ съ интереснитѣ надписи. Той приближилъ близу до тѣхъ, ококорилъ очи и почналъ да срича милитѣ и незабравими надписи:

— Цар-ство Бѣл-га-рия... В. Д. Ж. Товаръ, петна-де-сетъ хиля-ди...

— Вре! — извикалъ Гисо. — Дожи-вѣхме ли това чудо! На щипската гара български вагони...

И въ тъмнината възражданиятъ неволентъ робъ снелъ шапка, прекръстилъ се и цѣлуналъ дѣската на вагона точно тамъ, гдето пише «Царство България». Сетне се покачилъ на каручката си и въ галопъ изелъ двата километра, които отдѣлятъ гарата отъ града.

Какъ е прекаралъ тази нощъ Гисо Дербовъ, само той може да ни каже. Но още преди изгрѣвъ слънце на Велики четвъртъкъ, той бързо излѣз-налъ изъ кжщи и зашарилъ отъ дюкянъ на дюкянъ, като лазарица, изъ чаршията.

— Бей братя! — тихо шумнѣлъ Гисо — Вървете на гарата бе! Тичайте да видите чудо. Два вагона отъ София.

Съ българска стока, съ българско писмо! Кога е било то по насъ?...

Забъбрилъ весело и скрито възражданиятъ отъ тази новина поробенъ народъ. Усмехнали се засмехналитѣ отъ печаль устни на щипяни. За два часа новината обиколила цѣлиятъ градъ и събудила позадрѣмалитѣ патриотични чувства на народа.

— Хайде на гарата!... Да видимъ български вагони тамъ...

И се заточилъ народа по «Каменикъ мостъ» надъ свещениата Врѣгалница и по пращия друмъ за гарата. Женитѣ оставили въ котлетата недобонядисани великденски яйца. Мжжетъ забравили да идатъ на черква. Млади булки, съ пеленачета на ржжа, подскачали и се надпреваряли да бждатъ първи.

На обѣдъ гарата и всичко около нея се превърнало на панаиръ. Щипяни си зарѣзали работата. На всѣкиго на устата стояли думитѣ:

— Видѣхте ли ги, братя! Видѣхте ли вагонитѣ съ българското писмо?

А милиятъ този народъ не само гле-

далъ вагонитѣ и четѣлъ гласно българскитѣ му надписи, ами го обкржжилъ плѣтно. Всѣкой се мжчилъ да ги погали съ ржжа и да ги цѣлуе. Нѣкои донесли китки отъ великденски цѣфти и съ тѣхъ окичили буджитѣ на спирача.

Слисали сж сръбскитѣ желѣзничари и сръбската властъ. Скоро телефонитѣ между гарата и града забръмчали. Бунтъ ли е това, или що? Забравиха ли тѣзи твърдоглавци за Оливера, та дойдоха на Велики четвъртъкъ да се кланятъ на едни дървени вагони? Сърдитиятъ гласъ на затлѣстѣлия гарнизоненъ началникъ крещѣлъ на телефона:

— Прѣснетѣ съ войска тази непоправима папачъ! Разрушете вагонитѣ и разпилѣйте памучното семе! Кой глупецъ пусна на щипската гара вагони отъ София? Кой извърши това злодѣяние?...

Прѣснаха народа отъ гарата. Свирепитѣ сръбски пандури леко се справяха съ покореното и невъоржжено население въ Македония. Камшицитѣ

заплюскаха. Надигнаха се писма, стана бъркотия и олелия. Народъ разгоненъ отъ гарата, бързо се бра изъ кжщитѣ си и затвори портимъ. Сърбитѣ още до вечерѣта вариаха вагонитѣ и ги пратиха вънъ отъ границитѣ на упоритъ кедония. Ала тѣхнитѣ камшици тѣхнитѣ насилия не можаха да тръгнатъ патриотичнитѣ чувства гърдитѣ на щипяни, нито съзнание за свобода и българското съзнание на македонцитѣ.

Когато два дена по-късно сръбски попове четѣха възкресенското евангелие въ двора на градската група младежи тихо напуснаха и се отправиха за гарата. Скоро траверситѣ, кждето стоеха българитѣ вагони, пламнаха радостно светѣ на нѣколко великденски свѣци. За щипяни бѣше свято дажмѣстото, на което стоеха български вагони...

Никога, никога презъ тежкото време не е имало за щипяни по-свѣто и по-милъ Великдень отъ този.